

Pénteken,

april. 30-án.

35-dik szám.

Foglalat. Erdély és Magyarország: (kinevezések; ... ka megyei közgyűlés; az Ólton Nikápoly felé megterbelt tutajok indítottak; rákosi borvízről tudósítás; Benkőnek emlékoszlop indítványoztatott; Bihar megyei főispányi helyettes beiktatása; visszautasított szerelem bosszúja; halálozások; jászai természetvizsgáló társaság; honoratióknak tisztválasztáson szavazat adatott; közesend zavarás Pozsonyban.) Anglia. Svéczia. Oroszország: (lengyel birtokok katonai gyarmatokká változtatnak) Franciaország: (pótlék hitel feletti kamarai vita.) Spanyolország: (pápai allocutio; régensség iránti felekezeti állás.) Buenos Ayres: (congressus' kinyitása.) Újabb tudósítások. Hírdetések.

Erdély és Magyarország.

Ő cs. 's ap. kir. felsége f. é. febr. 27iki határozatában Nemes János éneklő kanonok halála következtében a' balásfalvi g. e. káptalannál Erdélyben, fokonténi előléptetés' útján Alután Szilárdot éneklő, Boér Istvánt ör-, Alpini Izidórt oktató 's Barna Jánost szónok-kanonokká nevezni, és Popovics Arzénnek a' püspök általi utolsó kanonokká neveztetését helybenhagyni méltóztatott. J-r.

Nemes Belső Szolnok megyei volt rendes mérnök Bálintfy József halálával ürességbe jött helyre eddig Küküllő megyei r. mérnök sárospataki Pataki Józsefet, helyébe pedig mérnöki gyakornok Bálint-Nagy Sándor urat méltóztatott a' felséges kir. főkormány-szék kinevezni.

(Doboka megyei közgyűlés.) Bonczhida apr. 27. Nemes megyénk' nagytiszteletű főispányi helytartója mlgs. Máriafői Antal úr a' törvény' rendszabályához, 's tett ígérését pontosan megtartva, megyénk' rendeit f. hó' 26kára évnegyedes közgyűlésre hívá öszve. Feltűnő volt, hogy megyénk' rendei most is olly kevés számmal gyűltek fel, mint csak nem mindig, mióta gyűléseink évnegyedenként pontosan megtartatnak, ha csak tisztujtást nem remélnek. Ezt nem lehet megróvás nélkül említenünk, mert ha mi, kiknek egyetlen biztosítékunk a' törvény' szava, ön magunk mutatunk részvétlenség által utat a' törvény' parancsának elmellőzésére, mi joggal zúgunk akkor, ha ezen hanyagságunk felhasználatik. Feltűnő volt továbbá, minden szájból csak azt hallani, hogy nincs közgyűlési tárgy; mennyi hasznos, sőt sürgetőleg szükséges intézkedés várja évtizedek óta, hogy már valahára legalább szőnyegre kerüljön. Azt várjuk-e mindég, hogy körmünkre égjen a' gyertya? Előttünk a' törvény' nyilvános szavai, előttünk őseink' cselekvésmódja, előttünk Magyarország' példája, kövessük ezek' intését, 's folytassuk koronként előkészületeinket, mert azon idő, hogy közgyűlésnek ne legyen teendője, munkás népnél soha bé nem következhetik, mint szorgalmas egyesnél nem soha a' henyélet' szüksége, korunkban pedig legkevésbé van már békövetkezve. 'S most a' gyűlés' folyamára. A' mlgs. főispányi helytartó úr az anyagi jóllét' előmozdítását célzó korszerű beszéddel nyitá meg a' gyűlést. Előadásának tanácskozás' tárgyává lett főpontjai ezek: javasla, hogy a' juhoknak a' falukbani fejése, 's a' trágyának falukban tartása sehol meg ne engedessék, mind a' belső utaknak ártalmas, mind a' kövérítést sovargó mezőkre, 's következőleg a' földművelésre káros lévén. Ezen javaslat elfogadtatott — Az erdők' kimé- lése' tekintetéből javasla, hogy vesszőkterek' fonatása tiltassék meg, mivel erre a' később jobb hasznokra fordítható fiatalvesszők használatván, azon feljül az illy kertek igen kevés tartósságuk lévén, az azon megyében most is szükös erdők nagyon pusztulnak miatta, hanem helyettök körülánczolt eleven gyepek, vagy kő- kertek hozassanak szokásba. De a' rendek illy kényszerítő szabályt a' magány jog' és a' tulajdonnal szabadon élhetés' korlátlásának te- kintvén, és tudva, hogy az ipart nem kényszerítő eszközök, hanem az erők' minél szabadabb kifejlése idézti elő; azért az indítvány nem kötelező határozat, hanem csak javaslat képpen körlevél' útján kihir- dettetni, 's teljesítése ajánlatni végeztetett, egyszersmind biztosság neveztetett ki az erdőszeti szabályok' megvizsgálása, a' hasznosak' 's teljesíthetők' rendbeszedése 's egy véleménynyel kísért tervnek a' kö- zelebbi közgyűlés elibe terjesztendése végett. Reméljük, hogy a' me- gyé' rendei a' hasznos indítványt önkéntesen követendik, mert ha azt kívánjuk, hogy a' közállomány vagyonuk' használatában kényszerítő szabályokkal ne korlátoljon, kötelességünk úgy használni azokat, hogy a' köz jóllétet ne csak ne gátoljuk, hanem tehetőségünkhöz képes' előmozdítsuk. Továbbá a' nagyon eláradni kezdő rend tlen

ségek, 's kivált a' köznép' csonkuló erkölcsisége ellen ovó rend- szerül javasla a' mlgs. főispányi helytartó úr a' megyei hét szemé- lyes circálás' felelevenítését. A' RR. több mellette és ellene felho- zott vitatkozások után, az indítványt, mint korunk' szellemével ösz- ve nem férő elaggott rendszabályt, 's ha a' közigazgatási tisztek' kötelességüket pontosan teljesítik, különben is feleslegest, el nem fogadták, hanem a' közelebbi években gyakorlott szokást tovább- ra is fenntartatni, és pontosan teljesíteni határozták. A' felolvasott kir. kormányi rendeletek közt közérdekűek voltak: a' só' tárgyá- ban a' kir. kincstartanács által tett javaslat, melly a' kolozsmegyei közgyűlésen is előfordulván, tartalma az Erd. Híradó' 27ik szá- mában közöltetett. Ez iránt Doboka' rendei is a' kolozsihoz ha- sonló értelemben felirtak. Más rendeletben megerősíték a' megyé' rendeinek régebben tett 's okaikkal együtt felterjesztett azon vég- zések, miszerint az eddig ingyen szolgált vagy az árvák' jovaiból fizetett árvahírak' fizetése' alapjául 9000 forint tőke határozatott kirovatni. A' RR. a' 9000 rftot a' jelenlegi körülményekhez ké- pest ezüstben felveendőnek határozván, annak kiróvását 's felsze- detését rendelék. Doboka megyének ezen emberiség javaslotta ala- pitványa méltánylást és követést érdemel, 's a' ki meggondolja, hogy történhet halála után gyámvesztett árváira milly valóban ár- vai sors vár, éppen akkor, midőn leginkább szükölködnének se- gély nélkül, az bizonynyal örömet fogja a' rárótt öszvegecskét fi- zetni. — Azután olvasták egy kormányi rendelet, melly szerint a' megyé' közhelyének Szamosujvárra át teendése iránt felterjesz- tett rendelkezés' végelhatározása országgyűlésre halasztatik. Erre a' Rendek alázatos tisztelettel visszairtak, miszerint nem kértvén sem Szamosujvárnak a' megyéhez visszakebelezése, sem segítség, sem az, hogy a' szamosujváriak kényszerítessenek a' javaslat' elfogadá- sára, csupán az, hogy a' megyének Szamosujvárra már meglévő közházának építése hagyassék helybe — a' jelen tárgy országgyű- léseire nem tartozik. Továbbá a' Leopoldi kötéslevél' 10ik pontja, az 1791. 10. tcz. nyomán, 's körülményeink' sürgetéséből, ország- gyűlés szorgalmaztatott. Végre a' három hónap mulva tartandó kö- zelebbi közgyűlésre tisztujtás határozatott. Holnapra (28.) csak jegyzőkönyv olvasás és magánosok' kérelmeinek elintézése vagynak tárgyal kitűzve. —

Alsó-Rákoson, apr. 15kén. Ma délután 4 órakor indult elébb innen, az Ólton brassói polgár és kereskedő Filtsch József úr, négy egész tutajokkal, mellyek két negyedekben voltak egybe- kötve, és 50 — 55 borvizes ládával megterhelve. A' kereske- dő úr Nikápolyba szándékszik. Miként sikerül a' próba, annak ide- jében közleni fogjuk; most csak hálás tisztelettel azt emlíjük, hogy az óltutajozási egyesület már kétszeri munkálatát gróf Bethlen Ádám úr' alsó-rákosi uradalma' fő- és algonduokai forró részvét- tel mozdították elő.

A' még kevésbé ismeretes rákosi borvízről nem lesz tán érde- ketlen ezuttal megjegyeznünk, hogy az Felső Fejér vármegyében kebelezett Felső Rákoshoz közel Darabont nevű környékben lévén, rákosi és darabonti borvíznek is neveztetik; nem több 15 événél, hogy feltaláltatott egy a' Kormos és Vargyas egyesült folyók' föl- revágása által fennhagyott, holt vízárokban. A' hely báró Wesse- lényi Miklós' tulajdona, de mellyik faluhoz tartozik a' körülfek- vők közül, elhatározottan bajos mondani, mert itt három falu' ha- tára, mintegy végpontban egyesül, t. i. F. Rákos, Vargyas és O- loszteleké, mellyek közül az elő Felső Fejér vármegyében, a' két utolsó Bardoczli székben van kebelezve, 's mióta a' borvíz felta- láltatott, most mindenik magának akarná hinni ezen helyet, melly- re 15 év előtt egyik sem figyelmeztetett. Tettleg csakugyan Felső Rá- kos tartotta kezét rajta; a' töt lecsapolatta, a' forrást körülköpüz-

te, 's feltöltette, de azóta nevezetes javítás nem tétetett körülötte. Jelen év' elején a' Daniel család 200 ezüst forintot ajánla a' megkivántató javításokra; e' példa többeket is követésre buzdíta, 's bizonyon remélhetni, hogy még ezen nyáron a' vendégek' számára kellemes kényelemmel készült tiszta lak- és ferdő szobák nem fognak hiányozni; a' borvízzel kereskedők' számára pedig tisztán, gondosan, 's legjobb időben töltött és ládákba szorított üvegek fognak készen állani. Reméljük azt is, hogy a' helynek minden hazafitól méltán tisztelt 's áldozatokra mindig kész tulajdonosa maga részéről örömet megteendő mindent, mi a' természet' ezen ingyen ajándékának való becsét megadhatja, 's azt az életmódokban szűkös vidékiekre nézt gazdag jövedelem' forrássá, egyszersmind önmagának is hasznossá teheti. Ezen borvíz mostani elhanyagolt állásában is mind itatra elég jó, mind gyógyításra hasznos, 's kereskedési tekintetben is figyelmet érdemel, mert a' közelebb lefolyt két nyáron a' borvízzel kereskedők közel 25 ezer forintot fordítottak vele. Tevörészeire nézt a' borszékihez oly közel áll, hogy sokaknak, kik elég aljasok vele csalást üzni, elakadás nélkül adják el borszéki helyett. Ez rut és káros család, 's miatta a' rákosi borvíz nagyon veszti hitelét; szükséges lesz tehát ennek elejét venni, mert ha ezen savanyú víz nem oly jó is, mint a' borszéki, azért még is elég jó 's kelendő lehet, főképp ha kútja kitisztítatik, környezetéből elvezetetik a' vizéhez szivárgó vízenyősség, mert ezek okozák, hogy most vize zékányos, némi dohadat szaggal 's ízzel vegyes, és nem elég tartós.

(Benkőnek emlékoszlop indítványoztatik.) A' közelebbi számban említett erdővidéki gazdasági egyesület nem szorítva hatáskörét az anyagi érdekek' szűk korlátai közé, indítványba hozá hogy közép ajtai Benkő Józsefnek, ki Erdélyország' hajdonkori állapotjának, történeteinek, természeti, egyházi, polgári, tudományos helyzetének ismertetése által magának még eddig oly sok oldalról senkitől feljül nem mult érdemet szerzett, kinek nevét a' külföld is, melly hazánkról általa vett korában legkimerítőbb felvilágosítást, tisztelettel említi, 's kinek érdemei ismeretesek, mintsem bővebb magyarázatot kívánának, emeltessék azon vidéken, mint születő földén, emlékoszlop. Az indítvány' elfogadtatván, terve 's részletei kidolgozására biztosság nevezetett.

© (A' biharmegyei főispányi helyettes' beiktatása.) N. Váradi apr. 26. Városunk ma 's tegnap vegyes érdekű jelenetnek vala láthelye. — Mgos főispányi helyettes Tisza Lajos úr tegnap estvéli hat órákor érkezvén meg közünkbe, már a' város' határán túl fogadták számos tisztelői egész diadallal a' 200 számát meghaladó nemes dandárok' kíséretében; nagy 's mondhatni fejedelmi volt az elrendezett megjelenési ünnepély, nem hiányzottak diadalkapuk; estve az egész város kivilágított. A' mlgos főispányi helyettes úr hivatali székét szokott szertartások mellett ma kitünőleg foglalá el, a' bevezetés a' ref. templomban végeztetvén: békőszöntő beszédét, oklevelének felolvasása, és hitletétele, 's végre a' megye' rendei' nevében jeles főjegyzőknök korszerű, 's lelket megható érzésteli köszöntése követé; mindkét beszéd kinyomatni határozottatott. Tisztújítás' határidejéül a' közelebbi hó' 10ik napja tüzetett ki. — Az ünnepélyt vendéglés, 's estve a' megyeház' teremében a' mlgos helyettes úr által adandó fényes táncvigalom rekesztendi bé. —

(Visszautasított szerelem' boszúja.) Kolozsvári születésű B. . . . J. Zs. . . . t kisasszonyt Pesten apr. 17-dikén Valkay János pisztolylyal halálosan főbe lövé. A' borzasztó ember a' szerencsétlennel egy pestmegyei úri háznál ismerkedék meg, hol ez 3 évig társalgó hölgy, ő pedig irnok volt. Mi után szerelmével 's keze' kérésével hosszason üldözte, de rossz erkölcséért mindig vissza utasított, végre ajtót zárt rá, 's egy pisztolyt több versen rá csattantott, de ez hihetőleg a' lökupak' (Kapsel) hiányzása miatt nem sült el; ekkor az életveszélyben forgó hölgy lármát ütven, Valkay elliant, de nyomban elfogatott 's mint nemes megyeházba kísértetett, honnan azon körülményeknél fogva, hogy a' nála talált két pisztoly közül egyik töltetlen, a' más lökupak-talan volt, szabadon bocsátatott. Az irt napon éppen kocsiiban ült már a' szegény lány Gömörbe indulandó bizonyos anyátlanná lett kisdéddel, kinek nevelését a' fennirt úri háztól elköltözte után magára vállaló, midőn indulásokat egy kis véletlen késedelem hátráltatván, Valkay a' kocsihoz ment búcsúzni, 's engedelmet kérni, 's beszéd közben pistolyt rántva előbb a' szerencsétlen leány' fejét négy postagolyóval, azután egy más lövéssel önmagát golyóval

átlövé. Maga töstént meghalt, de a' szegény leány még élethalál között kilödik, mert az arczesontjába lőtt posták közül még csak egyet lehetett kivenni. A' gyilkos' lakában két hamisan koholt uti levél találtatott Gömörbe szóló, hova úgy látszik követendő vala a' távozót, ha merénye itt nem sikerül. (Pesti Hl. 's más tud. után.)

A' fennebbi eset alkalmat ad elmondanunk, hogy a' szerelem és féltékenység által megvakított bős indulat tegnap előtt fővárosunkban is egy újabb áldozatot szüle. Asztalos mester H. . . . M. . . . mint mondják, házi kedvetlenségei miatt reggeli 3 órákor főbe lötte magát.

Folyó hó' 20kán reggeli hatodfél órákor kor-elgyengülésben kimult Pesten, szeretett gyermekei' 's unokái' karjai között m. pécs-ujfalusi Péchy Imre, a' nm. hétszemélyes törvényszék' közbírája, sz. István kir. jeles rendjének keresztese, a' tiszántuli ref. egyházkerület' és debreczeni collegium' főgondviselője 's magyar academia' igazgatótagja, életének 88ik évében. Kilencz napi sorvadása 's fokokénti hanyatlása közben folyvást lelki éberséggel bír, de semmi fájdalmat nem szenvedett. Az ő betegsége nem más, mint csak megpihenés vala földi élete' szép alkonyán, megpihenés az olly sok de kellemes munkától, mellyet közhivatali' hosszú pályáján imádott édes hazájáért, abban az igazság' (mellynek rendületlen lelkü bírása volt mindenkor még a' legszigorúbb ügyek 's körülményekben is) és béke', az erkölcs tisztító, szivnemesítő tudományok' 's tudományos intézetek' virágoztatásáért, 's általában a' közjóért, — mind végig ifju lánggal, az ősz fűrtök alatt is — fáradhatlanul teljesíté. Ő nincs többé; de az őremlékezet még sokszor előtűntetendi őt az ő szellemi nagyságában; mert mint Péczely egy lelkes iratában valódilag és gyönyörűen jellemzé: „példányul szolgáló ő a' növekedő kornak, javára 's egyszersmind díszére a' hon-„nak, melly neki szülője, 's mellynek ő fogytig hú fia vala.“ A' gyásztszetelet a' pesti ref. egyházban, mellynek boltjában tétettek ideiglen hamvadó részei nyughelyre, folyó évi junius' 15kén fog tartatni. — Folyó hó' 19ikén szinte Pesten elhunyt hidvégi Mikó Katalin grófnő néhai betleni gr. Bethlen Farkas' özvegye; 17kén pedig Troll Péter pesti választó polgár 66 éves korában, schweizi eredetű 's így e' három nap alatt hármas veszteség érte a' pesti ref. gyülekezetet. J. r.

A' jászai természetvizsgáló társaság Kubinyi Ágoston urat, Nógrád vármegye' biztosát, a' tudományok' különféle ágaiban, de kivált a' természetkörüliekben jártas hazánkfiát — ki éppen most is egy a' honi mérges növényeket képekben és leírásban népszerűleg megismertető 's iskoláink' számára szánt igen czélirányos munkán dolgozik — tagjává nevezé ki, 's felséges urunk kegyelmesen megengedoi méltóztatott, hogy diplomájával élhessen. Legyen szabad, megjegyezés helyett, felsohajtanunk: vajha Moldva, melly természetvizsgáló társasággal bír, ne szégyenítne meg Hunniát, melly amannál műveltebbnek tartatik, de természetvizsgáló társasága nincsen! Pesti Hl.

Pest, apr. 21. Pest megye' tegnapi közgyűlésében a' káplánok' tisztválasztási szavazata iránt indítvány tétetvén: a' KK. és RR. dicső következetességgel, híven megyéjük' szelleméhez, jobbnak vélték, minden gyakorlati nehézségek' daczára, miket az idő' rövidsége okoz, elvül felvenni, a' honoratoroknak, a' bíróválasztási elvnel fogva, tisztválasztáson általában szavazat adassék. — Az ide tartozó egyes categoriak' iránti javaslatétel' választmányra bízott, melly az idő' rövidsége miatt jelenleg már csak a' meglevő subsidionalis összeírást használandó választmány elibe vezérelvül tüzetett: hogy a' megye' azokat kívánja honoratoroknak nézetni, kik személyes és birtokjogi viszonyaikra nézve nemesi bíró alá tartoznak, de kifejezték azt is, hogy a' megyének szándékától távol van ez által valakit az adózók' sorából kivonni, 's a' közterheket ismét kevesebb vállakra szorítani; mert Pest megyének sok izben kitűntetett gondolkozása szerint a' polgári jogok' gyakorlata a' status' közterheinek viselésével összekötve áll leginkább igazságosan. — A' választmány még e' gyűlés alatt tartozik jelentést tenni. Ez alkalommal egyszersmind közakarattal ('s e' „közakarattal“ szó felett az embernek örömeiben szíve repes) az is jegyzőkönyvbe tétetett: hogy Pest vármegye' rendei a' megyebeli tisztviselő kar' azon osztályaira nézve, mellyek nem bírói hivatalok (ezekre is kiterjedniök a' fennálló törvények mellett nem lévén hatalmukban) nemességet nem csak nem kívánnak, sőt azokban nem nemes polgártársaikat is részesíteni ohajlják. Pesti Hl.

A' gyöngyösi casinói egyesület számos vidéki és helybeli mind

két nemű mű kedvelők' szives részvéte által a' népnevelési ügy' előmozdítására jövedelmezendő hangversenyt adott, melyet Brezenheim Leopoldina jeles zongorázó herczegnő vezérle, 's magas példája által több főrangúak' kész csatlakozását eszközölte. A' terem tömve volt, 's a' hallgató közönség' műveltebb osztályrésze bámulva szemlélte: miképp vívja ki a' nagy lélek egy perc alatt, mi vihatlannak látszott. (Világ után.)

Korponáról érkezett levélben olvassuk, hogy ott e' folyó év' elején megszűnt lenni közigazgatási nyelv a' latin, 's helyette anyai nyelvünk lépett jogába. Az iskolákban a' tanítók' el nem csüggedő iparkodása' következtében örvendeztető sikerrel szinte terjesztetik. Casinoi egyesület is alakult, mellynek minden művelt polgár 5 p. frt. fizetés mellett tagjává lehet, de fájdalom! tagjainak száma még eddig nem igen szaporodott. A' vegyes házasságok' ügye ott is ingerültséget szült, 's az előfordult esetekben csak reversalis mellett kötöttek. Pesti Hl.

Pozsony, april. 14. Mig az egész országban esenddel és a' legszebb rendben ment véghez az ujonczállítás, addig Pozsonyban, honuk' egyik legműveltebb városában meg kellett a' közönségnek és békének zavartatnia. A' máj nap volt kitűzve a' város' részére kivetett ujonczok' sorsolására, 's a' sorsolandó egyének mindnyájan a' városi redoute-terembe rendeltettek. Talán jobb lett volna a' katonai laktanya' udvarát választani? A' békés polgárok nem igen álmodnak csendzavarásról 's így csak néhány városi rendőr parancsoltatott a' terembe a' csend' fentartására. Részeg csoportok tódultak a' fuladásig tömött terembe, kik nem sokára — 's közülök tán azok, kiket a' sors ért — oldaldőfésekkel üdvözlék a' néhány puskás városhajdut. Ebből természetesen verekedés kerekedett; a' bárdolatlan kapás — de néhány kaputos is — az asztalhoz nyomult, a' sorsokkal telt edényt levegőbe röpíté, székek' és az asztal' darabjai repültek; a' segítségre jött még néhány városi hajdu elnyomatott; mig végre katonaság jött a' hely' színére 's a' csendet ismét helyreállítá. Így tehát a' sorshuzást ismét el kelle halasztani. II-k.

Anglia.

Stopfort admirál a' Greenwich kórház' igazgatójává nevezett ki. (Globe) Denman kapitány a' „Vándor“ nevű hadi brig' parancsnoka, a' nyugot áfrikai parton, Sierra Leone' közelében, kilencz hónapig tartá Gallinás folyamat ostromzár alatt. Évenként 15 ezer néger viteték rendszerint e' vidékekről el; a' kapitány 11 kaloz hajó közül 7-et elfogott, 5-at megszalasztott, 's csak egynek sikerült martalékaival együtt osonhatni el. Denman a' szomszéd tartomány' királyával egyesülvén, 8 portugál, spanyol és francia négeráros ügyviselőt irtott ki; menekülését 1000 fekete e' vállolatlak köszöni. Minden zsákmány a' szövetséges barbar királynak ajándékol adaték.

Svéczia.

Aprilis 21kán az alkotmányügyi biztosság összegyűlt, elhatározandó, ha a' svécziak képviselőt egy, vagy pedig két kamarában központosuljon-e? Negyvenegy szóval harmincznyolcz ellen a' két kamara állított meg.

Oroszország.

Ukrainéből, mart. 21káról írják, hogy herczeg Czartoryski Ádámnak, gróf Potozki Sándornak, Sobanskinak 's a' t. a' kiewi 's podoliai kormánykerületben lefoglalt birtokaik katonai gyarmatokká változtatnak át, és pedig az első ezred Humanban 's a' körületes helyekben, a' második Mankowkában, a' harmadik Ladschinban 's a' negyedik Mendziborzban álland. A' több falvak minster Kisselew gróf' kormánya alá fognak adatni.

Franciaország.

A' követkamará' apr. 12ki ülésében az 1841dik évre eső rendkívüli és pótlék hitel' kérdése került vitatás alá. Valmy herczeg a' legitímisták' egyik organuma, szemére lobbantá a' ministeriumnak, hogy Franciaország' felfegyverzését nem úzi komolyan, és a' juliusi szerződést aláírt hatalmak' szövetségébe bélépni akar, 's kérde: mennyire haladott a' kormány e' pályán, 's minő eszközökkel bír, a' hon' méltányos követeléseinek nyomadékokat adni? Guizot. Alkudozások kétség kívül történtek azon czélból; hogy hazánk és Európa a' keleti ügy által okozott aggodalmas helyzetből kiléphessenek; hogy a' nemzetek' nagy tanácsába illő helyet foglalhassunk, 's a' közjárulásunk nélkül keresztül vitt eredményeket helybe nem hagyva, érdekünket hiven védve, elveinket megóva a' közbéke' fenntartásához járulhassunk. Minél több fontossá-

got tulajdonit azonban a' cabinet ezen egyezkedéseknek, annál szorosabban kötelessége, olyast nem nyilatkoztatni, melly tervei' kivitelében gátul szolgálhasson. Én a' vitatkozást nem kikerülni csak elnapolni óhajtom, mert a' kamarák' bérekesztése előtt leend még alkalmunk e' tárgy' vitatásába részletesen ereszkedni. Berryer. A' kérdés magában eléggé komoly, 's tagadhatatlanul óvakodással kell vele bánni; de súlyos terhek nehezülnek a' népre, millió millió után kél el, és az adózó nincs felvilágosítva temérdek áldozatai' okáról. Ez nincs maga helyén. Indítványolom tehát; a' rendkívüli költségjegyzékből a' hadi kiadásokat tárgyzó czikk halasztassék akkorra, midőn a' ministerek külviszonyainkról jó módjával nyilatkozhatnak. Guizot. Még a' biztosságban tevém azon észrevétele; hogy Franciaország' készülétei, hadi állása, a' képviselők által teendő költségfelbatalmazás az alkudozások' sikerére befolyanak. Azon szálon függ minden: létezik-e összhangzás a' kamarák és igazgatás közt? ki akarná, hogy a' kormány' ereje és állása megváltozzék?

Guizot részletes pénzügyi adatokkal igyekezék bém bizonyítani, hogy a' martiusi ministerium a' kincstárt nem hagyá oly gyarló állapotban, mint némelyek elhitetni akarják. Human. Véleményem szerint tervében és segédforrásai felől csalódott a' mart. 1-sői kormány. Hogy Európával szembe harczot álljunk, mindenek előtt dictatorságot kellene alkotni, ez a' tusa' mellőzhetetlen feltétele. Thiers. Csudálkozom, miként hirdethetnek illyest szónokszékből? Az elkoptatott panasz belviszonyaink, 's a' pártok' mozgalmairól megint elővonaték. Tulzással említik költségeinket, hogy az új választáskor kiállhassák: mű szabadítók ez országot meg! Európa' színe előtt ki mondani, hogy pénzügyünk bomlatag, kiállításaink sötétek! szép eszköz; majd nyerünk általa köztiszteltetést! A' jogszerűség azt hozza magával, hogy ezen emberek vallanak meg, az európai szövetségbe visszaállásukat; méltányos volna, nem rebesgetni csak pusztán és bém bizonyítlanul, miképp az évi hiány egy milliard. Lássuk bár; nem vonhatni-e le valamit ezen roppant öszvegből? Közállományi építésekre 228, a' marinara 52, katonalakok és erősítőményekre 152, Párizs' védállapotba helyezésére 127 millió; együtt véve nem megvetendő mennyiség: 's rohatni-e ezt sajátlag a' martiusi ministerium' részére? Az ötven éves elhanyaglásért münket érjen a' vád? Human. Soha sem állítam, hogy Ön milliardnyi hiányt hagyta ránk. Thiers. Köszönet e' gyengédségért.

Aprilis' 13-ki gyűlés. Billant a' rendkívüli és pótlékhitel' megajánlása ellen szavazott, minthogy bizodalma nincs a' cabinet iránt, mert az a' juliusi kötést aláíró hatalmakkal ezimborál. Guizot. Tegnap a' közvetlen felszólításra nem nyilatkoztam, annál kevésbbé fogok ma oldalaslagnak tett faggatásokra. Külviszonyaink felett minden pont a' válasz felirat' tárgyalásakor meghányaték; senki sem állíthatja, miképp a' kormány akkor hallgatag vala. Gondolja-e Ön, hogy bajos lett volna, a' ránk nyomott örökség' egy részét magunkról elhárítani? 'S miért nem tevők ezt? Mert kötelességünknek tekintők a' hagyomány' terüibe osztolni. A' martiusi kormány' politikája következő volt: Octoberig 600 ezer rendes katonaságot és 300 ezer mindig mozdítható nemzeti őrséget állítani fegyverbe, tavasszal alkudozni, 's Európától a' juliusi kötés' módosítását követelni, 's megtagadás' esetében csatatérre szállani. A' mű politikánk pedig ez: 500 ezerig elfogadjuk a' felfegyverzést, 's a' helyett, hogy kikeletkor hadat izennénk, ha becsületünkkel egyeztethető állandó békét eszközünk; elismérjük, miként a' juliusi kötés elszigetelt állapotba helyez, 's eredményeiben annak nem osztozhatunk, sőt minden történhetőségekre magunkat készen tartjuk. Thiers. A' cabinet alakoskodást úz (nagy zaj.) Én tőle ugyan semmit sem reméltem, de tettei még várakozásomon is alól vannak, kormányzása egészen nemleges (Nagy zaj Egy hang rendre utasít.) Hogyan — kiáltá Thiers-ministereink is sérthetetlenek! Magam részére, követeltem-e illyest valaha? Ismétlem, az oct. 29-ki cabinet lejobb sülyedett mint előre gyaníthatám. Syriának francia befolyás, a' suez földszorosnak francia tulsuly alá kellett volna jutni; mi a' fennforgó alkudozás' czélját illeti, t. i. hogy a' dardanellák a' tengeri hatalmak' hadi hajója elől elzárattassanak; ez üres szó, csalódás, ebben csak Muszkaországnak van haszna. Guizot. A' kormányfő kötelessége minden csábnak ellen állani. Ön olly vitatásba nem vonhat, mit kikerülni akartam, mindennek jön ideje, akkor résen leszek magam is. Most csak azt jegyzem meg: Ön' politikája hadat akart, veszélyes és a' hon' be-

csületével ellenkező hadat. Az ország rosszalta e' nézeteket, négy hónappal ezelőtt mondta kárhoytatását rólok ki. — Kevés szóváltás után a' kamara bévégi a' pótlék és rendkívüli hitel feletti általános vitatást; 's még az nap a' részletekbe eleggyülve az 1-ső cik-kelyt elfogadta.

Apr. 14kén a' badi osztályzat' Algirt illető költségezikkje került szőnyegre. Desjobert olesárlá az eddig divatos gyarmat-rendszert, 's nem hiszi, hogy Algirba állandólag lehessen telepe-két szállítani. Felhozott indokait Laurence czáfolá meg, ki haj-don ellenzője volt a' gyarmatosításnak, de mióta algiri ügyvivő lön, nézeteit megváltoztató.

Spanyolország.

A' pápa' allocutioja a' legfelsőbb birói székhez útasítatott, 's ez, valamint az igazság' ministere is oda nyilatkoztak, hogy a' pá-pávai viszonyok félbeszakítandók, 's egy spanyolországi patriar-kát választván, a' spanyol egyház' függetlenségét vissza kell állít-ni. Egyszersmind olly rendszabásokhoz akartak nyulni, miknek eredménye szakadás lett volna kétségen kívül, 's vallási háboru. A-zonban Espartero tudja azt, hogy egyházi ügyekben igen mélyen bocsátkozni általán fogva nem tanácsos, 's hogy ezeknél az ország' nyugalmára nézve sokkal fontosabb dolgok is vannak, míg ama' kérdés az idővel 's kitűrés mellett önként megfejlík. Így tehát o-kossága által a' csapást feltartá. — Martius' utósó napján Luchana ezredes Madridba érkezett, a' kormányzóságnak hírvül adni, hogy Guadalaxarában szállásoló lovag ezredének csak egy napi kenyér' bévásárlására sincs pénze, 's hogy a' következeésekről nem áll jót. A' több csapatoknak is ez a' sorsa.

A' képviselőház' april. 2-ikai ülésében a' belügyminister fel-szólítatván úgy nyilatkozott, hogy a' kormány Krisztina királyné-nak Munozzal összekeléséről minden igyekezete mellett sem tu-dott hiteles bizonyítványt kapni. A' gyámság' kérdését illetőleg megjegyzé, hogy don Francisco de Paula herczeg szólott átvéte felől, de a' regenség ez ügyben nem határozhat, következőleg cortes elébe terjesztendi. A' kormányzóság' tárgyában véleménya-dó biztossági tagokká nevezettek ki Vila, Caballero, Lopez, Diez, Olozaga, Sancho 's Fuente Andres urak. — Mart. 26-kán don An-tonio Quiroga tábornok, szélütés' következtében megholt San-tiagóban.

A' regenség' kérdése élénk figyelem' tárgya Madridban. Az exaltadok' felekezete és a' titkos társaságok eltökélvük három re-genst sürgetni. Ez utóbbiak' egy gyűlésében közelebből még az is indítványoztatott volt, hogy a' septemberi forradalom' hőse ellen-szegülés' esetében gyilkoltatnék meg. Az Eco del Comercio szere-ti ugyan Esparterot, de alkotmányszerűbbnek tartja a' hárm-as kormányzóságot. A' republicanus el Huracan pedig nyilván ki-mondja, hogy legyen az bár egyes avagy hárm-as: Espartero nem részesülhet belőle. A' több lapok azonban csak az ő egyed kor-mányában akarnak üdvöt látni. Őt az exaltadok' hálátlansága meg-lehelősen kifárasztá, 's látja, hogy a' lajtorját, mellyen hatalomra segíték, most alóla ki akarják kapni. De kezeiben fegyver, 's ő az egyetlen politicus, ki még nincs elviselve. Mi természetesebb

hát, mint hogy a' felekezetek becsülik? A' moderadok mellé nem nyilatkozhatik, ismerve határozatlanságokat, 's tudva hogy köztük nincs egység. Így közép útát kell tartania; kizárólag senkit nem kegyel, 's csak azok ellen nyilatkozik elhatározottan, kik a' köz-csendet háborítandók. 'S midőn egyfelől a' katonák 's tiszteik Es-parterohoz hajlók, 's másfelől az exaltadok' felekezetét csak ön-buzgalmok mutatja nagynak: ezek' armánya hajosan sikerül, 's jó darab idő telhetik el, míg a' regenség' főkérdése elhatározatik.

Buenos Ayres.

Jan. 1-jén nyitá ki Rosas elnök az argentin köztársaság' con-gressusát. Innepélyes szonoklatában a' külviszonyokról ezeket hoz-za fel: A' britt kormány közállományunk iránti barátság' érze-tétől vezérelve, Franciaországgal keletkezett viszályainkban ma-gas, őszinte és hasznos szolgálatokat tön. A' néger kereskedés' tel-jes eltörlesztésére kötött egyezkedés aláíraték és kicseréltetett. A' francziák' királya' nagy lelkébe behatott az igazságosság' és bölcse-ség' szózata. Tartaléktalan nyíltság és a' körülményeknek őszinte felfedezése olly érdekeket egyenlítőnek ki, minőket szem elől el-téveszteni soha sem kellett vala. A' huzamas versenygés' kényel-melenségeit mind két részről tisztességes béke szünteté meg. A' köztársaság' becsületét és a' szent 's évülhetetlen jogokat megóva most végetlen örömmel köszönti Franciaországot az iránta bará-tságos indulatu hatalmok' sorában.

Újabb tudósítások.

A' regensségre nézve különösebben három vélemény létezik a' cortesben. Egyik párt, a' többség' legmérséklettebb részéből ál-ló, mellynek feje Olozaga úr, Esparterot kívánja egyedüli kor-mányzónak. Számra e' vélemény' pártolói nem nagyon erősek, no-ha közelebből kinézéseik kedvezőbb színt váltottak, némelly tri-nitariusoknak — különösen Caballero urnak — közéjük állása által. Mások Esparterot harmad magával ohajjták a' kormányra. E' párt-hoz inkább azok szítanak, kik az alkotvány' veszélyeztetésétől, ka-tonai erőszaktól 's zsarnokságtól félnek, ha a' hatalom Espartero' kezében lesz. Ehhez látszanak hajlani azon habozók is, kik még szándékokat meg nem állapították; Olozaga urnak azouban nagy reménysége van, ezeket is megnyerni nézeteihez. Végre vannak olly trinitariusok, kik Esparterot teljességgel el akarják mellőzni. Tudnivaló, hogy a' tulajdonképpen exaltadok, mint Alvarez Mi-randa, Pedro Mendez Vigo, Uzal, Munoz Bueno 'stb. ezen párt' hívei, de a' melly gyengébb, sem hogy sikerre számíthatna. Az exaltadok eleget armánykodnak Olozaga ellen, de a' congres még is nagy bizodalommal van iránta, 's minden nevezetesebb kérdés-nél (mint a' kormányzóságénál, titkos költségekenél, sajtótörvé-nyekénél) biztossági taggá választatott. — Végre a' belga ministe-rség össze van állítva. Gróf Muelenaere Lebeau úr helyett kül-ügyminister; N o t h o m b úr belügyeké; van Volxem igazságé; gróf Briey pénzügyé; Desmaiziéres közmunkáké. Liedts úr Hennegau' kormányzójává nevezetett. A' tudományok', művé-szetek' 's közoktatás' ügyelete a' belügyi tárczához csatoltatott. Az 1840 — 1841-diki országgyűlés bészaratott. — A' Moniteur Pa-risien szerint konstantinapolyi angol követ Ponsonby lord sza-badsággal elbocsátatott; helyét távolléte alatt követségi titoknok Ch. Bankhead Esq. pótolandja. — A' pairkamara' apr. 16-kai ülé-sében 106 szóval 8 ellen elfogadtatott a' titkos költségekre adan-dó pótlékhiteli törvényjavaslat. —

Mikor?	Levegőmérő (Barometrum)			Hévmérő (Reaumur)			Szél	Időjárás.
	reg. 7 óra.	d. u. 2 órakor	estve 9 órakor	reg. 7 óra.	d. u. 2 órakor	estve 9 órakor.		
Aprilis' 27kén	28''	—	28'' 1'''	+ 10	+ 17	+ 14	N D. 1	Reg. felleget, és kevés eső, azután napfény. Egész nap tiszta. Egész nap tiszta.
28kán	28'' 1'''	—	28''	+ 9	+ 19	+ 12	É K. 1	
29kén	28''	27'' 11'''	—	+ 9	+ 20	+ 12	K. 1	

Gyorsutazás

Kolozsvár és Pest között.

A' gyorssekér Kolozsvárról N. Váradon, Deb-reczenen keresztül Pestre indul minden héten Hét-főn reggel 5 órakor; az útasok előfizethetnek 's gyorsutazási jegyeket válthatnak, Kolozsváratól öz. Barrané' és Stein' kereskedésükben, Debreczenben Lohmayer M. F. és társai' kereskedésükben, Pes-ten a' gyorsutazási intézetnek a' Tigris című ven-dégfogadóban levő bureaujában. Kényelmes, biztos és gyorsutazás mellett egy személy 30 font pod-gyászszal fizet Kolozsvártól N. Váradig 5 for. 50 krt, Debreczenig 8 fto, Pestig 18 fto pengőben; a' harmincz fonton tulnyomó podgyász' fontjéért pe-dig Kolozsvártól N. Váradig 1½ kr., Debreczenig 3 kr., Pestig 5½ kr. — E' kívül Debreczentől Pes-tig 's Pesttől Debreczenig stationként minden idő-ben, legkisebb várákozás nélkül kaphatni gyors-lovakat. —

(1) Kolozsvárt Kraemer Samuel és Trau-fer Ferencz urak' boltjában találatnak a' legjobb móddal diófából készült politirozott **Magyar Nyergék**, darabja négy ezüst forintjával. Ki-nek a' készen lévőknel nagyobb alakura, vagy pe-dig 50—100 darabokra lenne szüksége, azok iránt személyesen akár bérmentes levél által rendelke-zhetik főkörmányi fogalmazó gyakornok Domzsa György urnál. (3)

Arverési hirdetmény.

(3) Gróf Bánfi József úr' bonczhidai gazdasá-gi majorjában a' haszonbérőnek 44 darabból álló ménese, mellyek közül két mén a' titt. gróf úr' árverésén vétetett, 's mellyhez 33. különböző fajta (racza) fiatal kanca, 's több paripa csikó tartozik; gulyája, mellyhez tartozik egy báró Senyeitől vett 3 éves bika, 's 37 darab váloga-tott szép tehén és tulok; birka nyája, melly áll 330 dar. finom selyem birkából, 150 teli és

tavaszi bárányból, 4 válogatott kosból, feles szá-mu közönséges hazai juhái, hivatali f. évi május' 21-kén közárverés' utján eladatnak; addig is kéz alatt megvehető, melly esetben e' hirdetmény vissza fog ugyan azon lapokban vonatni. (3.)

(3) **Eladóbirka.** N. Sajón Dohoka vármegyében 350 darabból álló legjobb nemű birka juhnyáj eladó. A' venni szándékozók értekeződhetnek árok felől odavaló gazdasági tiszt Kovács Andrásal. (3)

() Ő Felsége a' Csikszékben kebelezett karcz-falvi közönségnek méltóztatott kegyelmesen sza-badalmat adni a' végre: hogy Karczfalván he-tenként minden csötörtökön vásár, és esztendő-nként háromszor, úgy mint: Invocavit vasárnap u-táni hétfőn, Szent János' és Szent Gál' napjain (ju-nius' 24ikén és october' 16ikán) sokadalom tartas-sek. — (3)